

Emperyalizm makyaj tazeliyor, faturası halka kesiliyor

Geride bıraktığımız yıl içerisinde patlak veren ve 2009'da da dünya emperyalist-kapitalist sistemini vurmaya devam eden kriz, dünya dengelerinde önemli bir takım değişimlere ebek etmeye aday. Bu değişimi, G7 ve sonrasında ise G8 olarak dünya ekonomisinde başrolü oynayan emperyalist oluşumun, G20'ye dönüşmesine bakarak görmek mümkün. Daha düne kadar kapalı kapılar arkasında, kafa kafaya vererek dünya ekonomisine ilişkin kararlar alan G8 üyesi devletler, gelinen aşamada pençesine düştükleri yapısal krizi bir nebze daha öteleyebileme kudretini kendilerinde bulamamanın sonucunda, aralarına 12 yeni "baron"u daha alarak G20'yi sahneye çıkartmış bulunuyorlar. Kuşku yok ki G20'ye kapı aralayan bu değişim süreci, emperyalist kapitalizmin, sermayenin tek elde toplanma yönündeki tarihsel dönüşümünün dayattığı bir yıkım ve bu yıkıma karşı emperyalist-kapitalistlerin ömürlerini uzatmak çabalarının bir yansıması olarak hayat buluyor. Bu bakımdan yaşanan değişimin nemenem bir şey olduğunu daha berrak bir şekilde görebilmek için geçtiğimiz yıl emperyalist-kapitalist sisteme, onun merkez üssü olan ABD'den güçlü bir tehlike sinyali veren ekonomik krize ve bu krizi müteakip, ABD seçimlerini Obama'nın kazanmış olması mevzuuna genel hatlarıyla temas etmek gerekiyor.

ABD seçimleri: Değişim zorunluluğunun dayattığı başkanlık değişimi

Yukarıda dikkat çektiğimiz emperyalist-kapitalizmin politik hattında yaşanan zorunlu değişimin ilk ürünü, yaşanan kriz nedeniyle emperyalizmin "yıkılmaz kale" olarak gösterdiği Lehman Brothers gibi dünya devi finans devleri ile banka ve daha bir dizi tekelin birbiri ardı sıra iflas bayrağı çekmeleri oldu. Yine bu iflaslara paralel bir şekilde, ABD'nin ve krizin vurduğu diğer ülkelerin, doğunun yükselen sermayesine avuç açmaları, yaklaşan değişimin doğum çirpinişleri niteliğindedir. Zira bu avuç açış; emperyalist-kapitalist sistemin tepesinde bulunan ABD'nin, diğer emperyalist-kapitalist aktörlerle bir uzlaşma içerisine girmeksizin dolan dünya parası olarak kalmasını sağlayamayacağı ve ekonomik bir girdaba kapılacağına itirafıydı. Başka bir deyişle bu avuç açış; emperyalist tekelin, ulus devlet sınırlarını zorlaması ve dünya çapında bir tekelleşmeye doğru önlenebilir gidiş için yol açmasının bir sonucu idi. ABD için burada bir yol ayrımı söz konusu oldu: Emperyalist tekelin bu eğilimine engel olmaya çalışmak -ki bu tarih olmakla eşdeğer bir adım olacaktı ve özülle de çelişmek anlamına gelecekti- ya da bu eğilime boyun eğmekle birlikte sürece yön veren konumunu korumaya çalışmak. Tabii gereği ABD -onu yöneten emperyalist tekel- ikinci yoldan yürüdü.

Bu noktada dünya ölçeğinde Bush dönemindeki ABD'nin askeri saldırı, işgal merkezli jandarmalık politikasının bir süre için esnetilmesi ve daha "uzlaşmacı" bir imajın tesis edilmesi gerekti. İşte burada; ABD'nin yeni politik uzlaşmacı yönelimine uygun bir figür olarak siyahî, köle torunu, Afrikalı, "Müslüman" Barack Hüseyin Obama, emperyalizmin makyajı olarak görevlendirildi.

Uzlaşmak isteyen sadece ABD mi?

Burada yapılan tercih sadece ABD'nin tercihi değildi şüphesiz. Bir bütün olarak emperyalist-kapitalist güçlerin, kapitalist düzenin bu haliyle devam edemeyeceği gerçeğini görenler, önünde boyun eğdikleri söyleyebilir. Gerek Rusya'nın, gerek Çin'in, gerekse AB'nin son dönemlerde sık sık dünya ekonomisinin ve siyasetinin "tek kutuplu" yapıdan kurtarılacak, daha geniş bir oluşumun inisiyatifine bırakılması yönündeki beyanları ve ABD'nin de bu talepleri paylaşıyor olması, bunun sonucunda G20'nin doğmuş olması, diğer aktörlerin de uzlaşma istemi içinde olmalarının sonucudur. Elbette emperyalist dünya güçleri açısından bu uzlaşma talebi tarihsel bir zorunluluk olarak savunuluyor. Zira yıllardır emperyalist ülkeler her türlü teknolojik, askeri, finansal üstünlükleri ellerinden tutarak, kendilerine bağımlı ülkeleri sürekli borçlandırdı, üretimden kopartarak bağımlılık ilişkisini daha da derinleştirdi. Bununla birlikte bu ülkelerin gerek milli gelirlerini, gerekse de uluslararası finans kuruluşlarından aldıkları kredileri de, bu ülkelere silah, teknoloji, kimya, petrol ve diğer ürünleri satarak ele geçirdiler. Böylece kendilerini, diğer ülkelere yaptıkları emperyalist operasyonları finanse etmeyi sürdürmenin yanı sıra, söz konusu ülkeleri kendi yörelerinde tutmayı başardılar. Ancak gelinen durumda bu denge, yine söz konusu emperyalist devletlerin kendi içlerindeki eşitsiz gelişim, rekabet ve karşılıklı bağımlılık nedeniyle sarsılmış durumda. Bu değişim süreci, bir anlamda bu olgunun bir yansıması niteliğinde.

ABD-Çin ilişkilerinin değişime etkisi

50 yıla yaklaşan bir süre boyunca emperyalist-kapitalist sistem, Amerika'nın kabul edilmiş hakimiyetine dayalıydı. Amerika'nın tüketim mallarına duyduğu iştahla katlanan büyük nakit para akışı, dünyanın en büyük üreticilerinden birisi olan Çin'e büyük miktarlarda dolan akmasını sağlarken; bunun karşılığında da Çin daha fazla satın alım yapabilmesi için ABD'ye kredi tedarik etti. Hazine yatırımlarının değerini korumayı ve ihracat temelli ekonomisini ayakta tutmayı amaçlayan Çin, neredeyse

bir trilyon dolan bulan hazine varlıklarını büyük oranda elinde tutma zorunluluğu hissetti. Zira Çin'in kasasında biriken büyük orandaki ABD dolanının elden çıkartılması ABD ekonomisinin büyük oranda sarsılmasına yol açacaktı ki, bu durum, ABD'ye tüketim malları satarak ekonomisini "büyütmek" imkanı bulabilen Çin için de ciddi bir risk oluşturmaktaydı. Bu durum kaçınılmaz olarak bir yandan, iki ekonominin de giderek artan oranlarda birbirine bağımlı hale gelmesine yol açtı. Öte yandan ise, Çin'in, Amerikan kararlarına olan bağımlılığını azaltması gerektiğini, ABD'nin ise Çin'e olan finansal bağımlılığını azaltması gerektiğini ortaya koydu.

Çin'in, ABD'ye olan bağımlılığını azaltma çabası, onu, Hindistan, Rusya ve Brezilya'ya kendi para biriminde ticaret yapmaya sevk etti. Çin Merkez Bankası başkanının, 'kademeli olarak yeni bir uluslararası para birimi oluşturulması' önerisi ise Çin'in ABD'den bağımsız bir güç olarak ilerleme ve dünya hegemonyasını elde etme çabasının bir başka mahsulü oldu. Bu noktada ABD'nin, büyüyen ve bağımlı olduğu Çin'i karşısına almamak için yanına çekmesi zorunluluğu ortaya çıktı. Bunun sonucu olarak Çin'in dünya ekonomisine daha fazla entegre edilmesi, daha etkin hale getirilmesi bir zorunluluk olarak kendisini dayattı ve Çin, G20'nin bir bileşeni oldu. Bu hamlenin, ABD açısından sonuna merhem olmayacağı kesin. Çünkü Çin, giderek komşu devletler ve hatta diğer kıtalardaki devletlerle ekonomik, askeri, teknolojik alanlar ile enerji alanlarında son derece güçlü ilişkiler geliştiriyor ve bu ilişkiler içerisinde girdiği ülkeleri bir miktarda gibi çekerek yörelerine yerleştiriyor. Bu ülkelerin Çin pazarına olan bağımlılığının artması sebebiyle Çin'in siyasi etkisi artarken; Çin'in Amerikan pazarına olan bağımlılığı azalıyor.

ABD-Rusya ilişkilerinin değişime etkisi

Uzun yıllar boyunca Rusya'yı kendisinin en büyük rakibi olarak gören ve kuşatmaya çalışan ABD, halen bu politikasını sürdürüyor. Ne var ki, Rusya, yıllar öncesinin Rusya'sı değil. Askeri, ekonomik, siyasi olarak önemli bir toparlanma yaşamış, enerji zenginliğini, uluslararası güçlerle rekabette ustaca kullanmış ve hatırı sayılır bir yol kat ederek bugün artık "emperyalist arenada ben de varım" diyecek duruma gelmiştir. Dünyanın başlıca silah satıcısı ve enerji tedarikçisi konumundaki Rusya, bölgede Çin ile birlikte kuruculuğunu yaptığı Şangay İşbirliği Örgütü gibi oluşumlarla ciddi bir siyasal aktör konumuna yükselmiş olan Rusya, ABD'nin emperyal impara-

torluğunun yol ağzında konumlanmış vaziyette. Özellikle Batı'nın enerji ihtiyacını karşılayarak ciddi bir üstünlük elde etmiş olan Rusya, gelinen durumda ABD öncülüğündeki emperyalist güçler için uzlaşması gereken bir diğer önemli aktör pozisyonunda.

Bu iki ülkenin yanı sıra Hindistan, Brezilya, Güney Afrika ve ABD emperyalizminin önümüzdeki süreçte kilit bir rol atfettiği TC de bu uzlaşma ve değişimin birer tamamlayıcı parçası olarak konumlandırıldılar. Sözü ettiğimiz bu ülkelerde, emperyalizmin bu politik değişiminin yol açtığı bir dizi önemli değişimin yaşanacağını, ülkemizde yaşanan değişimlere bakarak söylemek mümkün.

İşte burada, uluslararası ilişkilerin çekim merkezi Asya'ya kayarken ve Amerika hegemonyadan uzak fakat emperyal liderlikle uyum gösteren yeni bir rol üstlenirken ABD'nin; Çin'in, Rusya'nın, Hindistan'ın vb'nin yakın işbirliğine dayanan; fakat aynı zamanda da Pasifik'e sınırlı olan diğer ülkelerin kendi hedeflerine ulaşabilmesine imkan tanıyacak derecede kapsamlı bir Pasifik inşasını ortaya koyan bir bakışa ihtiyacı vardı. Bu ihtiyaç, aynı zamanda karşı tarafta duran ABD ve çeperindeki emperyalist devletler dışındaki emperyalist aktörler için de bir ihtiyaç idi. İşte G20'nin oluşturulması bu karşılıklı ihtiyaç ve uzlaşmanın bir sonucudur. ABD Devlet Başkanı Obama'nın; "Küresel krize, günün dayattığı acil ihtiyaçlara ve sorunlara 20. yüzyılın bakış açısı, yaklaşımı ve politikalarıyla cevap olmamız mümkün değildir" demesi durumu özetler niteliktedir. Benzer şekilde Rusya Devlet Başkanı Medvedev'in G20 zirvesinde sarf ettiği şu sözler de aynı gerçeğin beyanı durumundadır: "Dünyada sadece 20 ülke yok, 20 ekonomi yok ve bu yüzden biz, bu 20 ülkenin geri kalan ülkelerle nasıl daha etkin bir şekilde çalışabileceğini düşünmek zorundayız."

Bankalara neşter vuruluyor

G20 zirvesinde masaya yatırılan konular da, emperyalistler arasındaki uzlaşmanın ve emperyalist-kapitalist sistemin politikasında yaşanacak olan değişimin ne yönde olacağını ipuçlarını veriyor. Zirvede, geçtiğimiz yıl ABD'de patlak veren krizin sorumlusu olarak ilan edilen finans kuruluşlarının -esasında da bankaların- yeni bir düzenlemeye tabi tutulması üzerinden mutabakat sağlandı. Buna göre G20 üyesi devletler, bankalarındaki kayıtlı dışı ve atıl para sahiplerini açıklayacak, bununla da yetinmeyerek bu kişi-şirketleri, paralarını aktif şekilde ekonomiye yatırmaları için baskı uygulanacak. Bu, finans kuruluşlarında duran trilyonlarca dolan piyasaya

dönmesini ifade etmesinin yanı sıra, finans sektörünün artık eskisi gibi olmayacağını da habercisi.

Bankaların yanında IMF, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler gibi emperyalist kuruluşlar da bu değişim ve uzlaşma uygun yeni bir biçime kavuşturulacaktır. Bu değişimin nasıl bir şekil alacağı ise, Ekim ayı başında İstanbul'da yapılacak IMF-Dünya Bankası zirvesinde belirlenecek. Bu bakımdan söz konusu zirve, dünya halkları için uzun vadeli ve yıkıcı bir saldırı planının hazırlanacağı kritik bir organizasyon olma niteliğini taşıyor.

G20, değişim ve TC

Türk devletinin, emperyalizmin yeni sürecine önderlik eden ABD tarafından ziyadesiyle önemsendiği ve değişime hazırlandığı artık hepimizin malumu. Özellikle Erge- nekon operasyonu, Kürt açılımı, Ermenistan ile sınır kapısının açılması hazırlığı, komşu devletlerle ilişkilerin "iyileştirilmesi", demokratikleşme söylemlerinin bolca dilendirilmesi; Türk devletinin bu değişime uygun hale getirilmesinin başlıca adımları. Ancak ABD açısından Türk devletine, bu değişim sürecinde çok daha kritik bir rol biçilmiş durumda. Bu rolün ikili bir yönü var. Birinci yönünü, Türk devletinin Nabucco, Mavi Akım, Güney Akım vb enerji nakil hatlarının geçiş üssü haline getirilmesi, Avrupa Birliği'nin enerji ihtiyacının bu kanaldan karşılanması oluşturuyor. Bu konu ABD ve onun öncülük ettiği değişim için son derece önemli bir nokta. Zira AB'nin iki büyük üyesi Fransa ve Almanya, ABD'nin dayattığı ağır sanayi, silah sanayi, petro-kimya gibi alanlardan öte teknoloji, bilişim gibi alanlara yoğunlaşma ve dünya pazarlarının emperyalizmin sıhhati için birleştirilmesi meselesine henüz tam anlamıyla evet demiş değiller. Dahası bu iki emperyalist güç, geleneksel devletçi ekonomiyi bir bütün olarak bir yana atmaya yanaşmamakta. Yine Almanya, ekonomisinin temelini oluşturan ağır sanayi, silah sanayi gibi başlıca gücünü ABD'nin öncülüğünü yaptığı ve bir anlamda diğer aktörlere de dayattığı yeni sürece uygun şekilde dönüştürmeye yanaşmamakta. Çünkü bunun kabulü, aynı zamanda tüm bu alanlarda ABD tekelini ve hakimiyetini kabul etmek anlamına geliyor. Bununla birlikte Türk devletinin AB üyeliğine karşı çıkararak, aslında Rusya ve çevre devletler ile Ortadoğu ve Afrika devletlerinin ve bu devletlere ait "pazar"ların Batı'ya bağlanmasına engel olmaktadır. ABD ise bu değişimi bir an evvel hayata geçirme niyetinde.

ABD, Fransa ve Almanya'yı değişime ikna edebilmek için, bu iki emperyalist devletin zayıf kamı olan enerjiyi etkin bir şekilde kullanmak istiyor. İşte tam bu noktada Türk devletini başlıca enerji geçiş noktası haline getirmek suretiyle, Fransa ve Almanya'dan, Türk devletinin AB üyeliğine vize almayı amaçlıyor. Bu durum, Türk devletini ABD ve bu değişim süreci için önemli kılan birinci neden. İkinci neden ise ABD'nin bu değişim sürecinin ardından başta Ortadoğu, Afrika ve Asya'da yeni bir emperyalist dalışa, işgal ve savaş hazırlarının olması nedeniyle Türk devletini askeri bakımdan donatması ve bölgenin önde gelen güçlerinden birisi haline getirmek istemesidir. Türk devletinin yakın zamanda açıkladığı ABD'den Patriot füzelerinin alınacağı yönündeki açıklama, denizaltı alım çabası, kısa bir süre önce çık sayıda savaş uçağının alınması, Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un açıkladığı savaş helikopteri alımı, insansız casus uçaklarının alınması istenmesi, bunların yanı sıra silah üretimi ve geliştirilmesine daha bir yoğunluk verilmesi tam da ABD'nin, Türk devletini bölgede etkin bir silahlı güç olarak konumlandırma ihtiyacının sonucudur.

İşte bu iki neden Türk devletini ABD için ve onun öncülüğünü yaptığı değişim için önemli kılıyor. Bu bakımdan güçlü bir ekonomiye sahip olmanın Türk devletinin G20'ye alınması da bu gereklik üzerinden okunmalı.

Sonuç olarak

Dünya emperyalist-kapitalist sistemi yeni bir kabuk değiştirme sürecine giriyor. Kuşku yok ki bu değişimin haylice yüklü bir ekonomik faturası olacaktır. Ve yine hiç kuşku yok ki bu fatura ezilen dünya halklarına kesilecektir. Önümüzdeki süreçte sendika hakkı da dahil olmak üzere birçok sosyal hak budanarak kuşa çevrilecektir. Sağlık alanında reform adı altındaki piyasalaştırma saldırısı, esnek çalışmanın yasal hale getirilmesi, toplu sözleşmenin reddedilmesi, sendikalar kanununda yapılan ve yapılması öngörülen değişiklikler ve daha bir dizi saldırı bu değişimin bir faturasıdır. Bu faturanın daha da kabarcığının kuşku duyulmamalıdır. Elbette ezilen dünya halkları ve ülkemiz ezilen halklarına dönük saldırılar sadece sosyal alanlarda sınırlı olmayacaktır. Zamlar, ücretlerde düşüşler, siyasal hakların gaspı, demokratik hakların bastırılması da diğer saldırı alanları olacaktır. Böylesine büyük bir değişim ve değişim saldırısının geri püskürtülmesi, bizlerin örgütü karşı duruşu ile mümkün olabilecektir. Üstelik bu kez aktif ve etkin bir karşı duruş sergileyemez isek, kaybedeceklerimiz telafisi on yıllar olacaktır. Bu bakımdan sözümüzü söylemenin ve gereğini yapmanın tam zamanıdır. Ekim ayı başında yapılacak IMF ve Dünya Bankası zirvesine karşı sokaklara akıp, bu emperyalist saldırı zirvesini engellemekle işe başlamak, isabetli bir adım olacaktır...